

قوانین هیات جذب و دست بسته دانشگاه‌های دولتی

«فرهیختگان» در گفت و گو با ۲ عضو هیات علمی فراخوان جدید وزارت علوم را برای جذب هیات علمی بررسی کرد

زهرا رضایی روزنامه‌نگار

طبیعی است که در تمام دنیا اعضای هیات علمی جزء موتور محرکه دانشگاه باشند، افرادی که نه تنها وظیفه انتقال دانش به نسل‌های بعد را برعهده دارند بلکه در حوزه پژوهش هم جزء رکن‌های اصلی برای انجام فعالیت‌های تحقیقاتی محسوب می‌شوند و همین اهمیت باعث شده روند پذیرش و ارتقای شغلی این قشر از جامعه دارای ضوابط خاص به خود باشد که در ایران شورای عالی انقلاب فرهنگی با ایجاد هیات علمی جذب هیات علمی دانشگاه‌های کشور وظیفه تدوین آیین‌نامه‌ها و مقررات آن را برعهده دارد. هرچند قوانین مربوط به اعضای هیات علمی نیز مانند بسیاری از قوانین چندان دستخوش تغییرات نمی‌شود، اما می‌توان ادعا کرد که دو سال اخیر جزء مهم‌ترین سال‌ها برای اعضای هیات علمی بوده است، چرا که از یک سو آیین‌نامه ارتقای اساتید مورد بازبینی قرار گرفت و از طرفی امسال بحث جذب اعضای هیات علمی در دانشگاه‌های دو وزارتخانه علوم و بهداشت مطرح شده است. خبری که تیرماه امسال به نقل از محمدعلی کی‌نژاد، رئیس هیات عالی جذب هیات علمی دانشگاه‌های کشور سرخط اصلی رسانه‌ها قرار گرفت و طبق آن قرار است در سال جاری و هزار و ۵۰۰ عضو هیات علمی در دانشگاه‌های مختلف کشور جذب شوند، البته از این نیروهای تازه‌نفس حوزه علمی کشور تنها ۸۰۰ نفر در دانشگاه‌های وزارت علوم، هزار و ۲۰۰ نفر در دانشگاه‌های وزارت بهداشت و ۵۰۰ نفر در واحدهای مختلف دانشگاه آزاد اسلامی به کار گرفته می‌شوند.

برای جذب اعضای هیات علمی دارند و این طور نیست که در دیگر کشورها افراد به راحتی بتوانند در این جایگاه مهم علمی قرار بگیرند، اما آوردن قید محدودیت سنی می‌تواند مشکلات زیادی را به آنها برساند. برای اعضای هیات علمی بلکه در اصل برای خود دانشگاه‌ها ایجاد کند.

۹ ضوابطی که برای اعضای هیات علمی در کشور ما وجود دارد، باید از انعطاف بیشتری برخوردار باشد؛ به طوری که اگر یک فرد علمی صلاحیت حضور در دانشگاه به عنوان عضو هیات علمی را دارد، اما شرایط سنی او بیش از آنچه در قانون لحاظ شده، باشد، باید به این شخص اجازه داده شود تا در روند پذیرش و گزینش قرار بگیرد

۹ دانشگاه‌های معتبر دنیا محدودیت سنی برای جذب اعضای هیات علمی ندارند

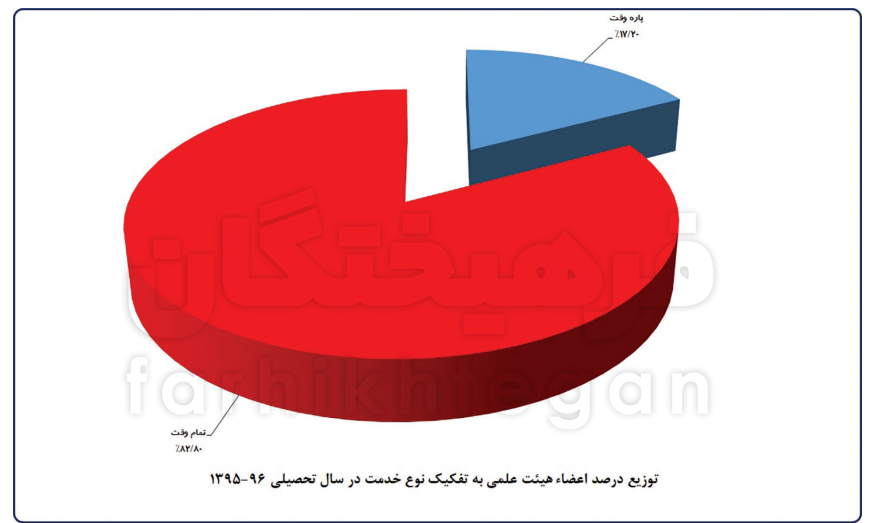
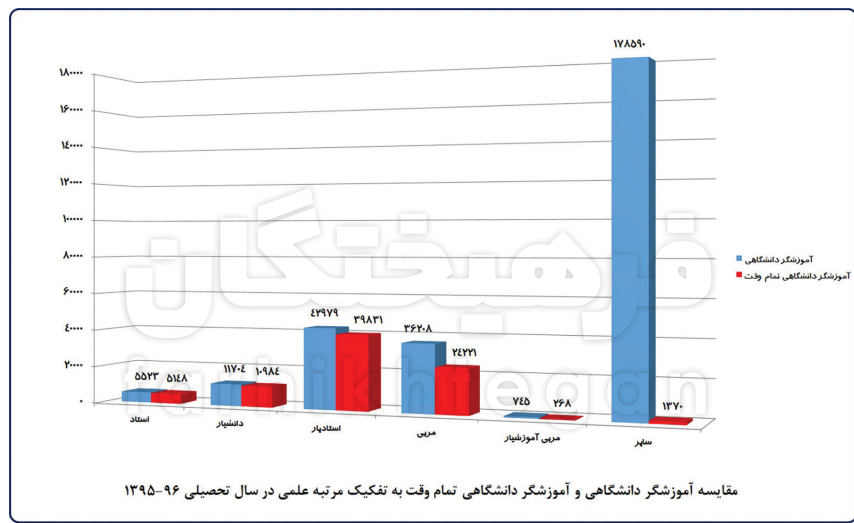
غلامرضا ظریفیان، معاون وزیر علوم دولت اصلاحات درباره اعمال چنین محدودیت‌هایی برای جذب اعضای هیات علمی در گفت و گو با فرهیختگان، این‌طور می‌گوید: «پذیرش هیات علمی در دنیا دارای ضوابط مختلفی است، اما در دانشگاه‌های معتبر دنیا محدودیت سنی به شکلی که در ایران وجود دارد، مفهومی ندارد؛ البته در این دانشگاه‌ها حداکثر سنی را برای فعالیت اساتید در نظر می‌گیرند، به طور مثال اساتید می‌توانند تا ۷۰ سال تدریس کرده و بعد از آن، در فعالیت‌های پژوهشی از آنها کمک گرفته می‌شود.» او ادامه می‌دهد: «مسئله مهم درباره اساتید در دانشگاه‌های معتبر این است که آنها هر ساله از لحاظ کیفیت و توانمندی مورد ارزیابی قرار می‌گیرند و این طور نیست که اگر فردی توانست به عنوان هیات علمی در دانشگاهی پذیرش شود، معنایش این باشد که تا زمان بازنشستگی می‌تواند در آن دانشگاه باقی بماند. اگر استادی در طول سال نتواند استانداردهای لازم را کسب کند، در پایان سال دیگر با این فرد قرارداد بسته نمی‌شود.» معاون وزیر علوم دولت اصلاحات با بیان اینکه دانشگاه محلی است که باید همیشه خود را با فناوری‌ها و علم روز منطبق کند، تصریح می‌کند: «به همین دلیل است

انتظار داشت در دانشگاه‌ها شایسته‌سالاری حکم فرما شود.» ظریفیان می‌گوید: «سیستم گزینش ما به گونه‌ای است که گاهی حتی دو سال زمان می‌برد فردی جذب دانشگاه شود، در حالی که شاید یک استاد برتر ایرانی که در خارج از کشور زندگی می‌کند، باید ظرف سه ماه جذب دانشگاهی در داخل شود و در صورت طولانی شدن این روند، قطعاً در یکی از دانشگاه‌های خارجی پذیرش خواهد شد.» او صحبت‌هایش را این‌طور به پایان می‌رساند: «متأسفانه قوانین ما در عرصه‌های مختلف از انعطاف کافی برخوردار نیستند و طبیعی است که ما به دلیل قوانین محدود از ظرفیت‌های خوبی که در این حوزه داریم، محروم می‌شویم.»

۹ جذب افراد با سابقه درخشان علمی و بالاتر از ۵۰ سال؛ کار زمانبر و پیچیده‌ای است

حسین حسینی، معاون آموزشی دانشگاه تهران درباره اعمال محدودیت سنی برای پذیرش اعضای هیات علمی در دانشگاه‌ها به «فرهیختگان» می‌گوید: «به دلیل قوانینی که در روند جذب اعضای هیات علمی در دانشگاه‌های ما حاکم است، در حال حاضر میانگین سنی اعضای هیات علمی ما ۴۲ و ۴۳ سال است که قطعاً شرایط خوبی محسوب می‌شود و حتی در برخی گروه‌های آموزشی ما این رده سنی به بیش از ۵۵ سال نیز می‌رسد.» او ادامه می‌دهد: «البته طی سنوات گذشته فرآیند جذب اعضای هیات علمی ما به سمت جذب اعضای جوان و دارای شرایط خاصی که در قوانین آمده، حرکت کرده که کلیت این امر حرکت مثبتی است و باید مورد تشویق قرار گیرد؛ چرا که چنین وضعیتی باعث تزریق خون‌های تازه به جریان علمی کشور می‌شود، با این حال ممکن است مواردی را داشته باشیم که فردی دارای سوابق علمی درخشانی است، اما به دلیل شرایط سنی نمی‌تواند جذب دانشگاه شود؛ به همین دلیل باید سیستم جذب ما به گونه‌ای عمل کند که مانع از جذب این افراد نشود.»

معاون آموزشی دانشگاه تهران تصریح می‌کند: «البته در آیین‌نامه‌های جذب هیات علمی، قانونی برای جذب افراد با سابقه علمی درخشان داریم که طبق آن چنین افرادی در کمیته‌های مختلف مورد بررسی قرار می‌گیرند. در اصل اگر هیات جذب فردی را تایید کند، هیات ممیزی نیز باید شرایط این فرد را مورد ارزیابی قرار دهد و در صورت تایید هر دو، طبیعتاً این قبیل افراد به رنم داشتن سن بالای ۴۵ سال می‌توانند در دانشگاه‌ها جذب شوند، البته باید به این مساله نیز توجه شود که متأسفانه روند پذیرش از این طریق یک کار زمانبر و پیچیده است.» در کنار همه این مسائل باید به این نکته نیز توجه شود که جمعیت اعضای هیات علمی ما در دانشگاه‌های مختلف وضعیت چندان مناسبی ندارند؛ هرچند در دی ماه سال گذشته مسعود شمس‌بخش، مشاور وزیر علوم و مدیر کل دفتر وزارت علوم عنوان کرده بود که در چهار دهه گذشته جمعیت هیات علمی ایران از هفت هزار نفر در پیش از انقلاب اسلامی به ۸۰ هزار نفر رسیده، اما باید این مهم نیز مدنظر قرار بگیرد که در حال حاضر جمعیت دانشجویی کشور حدود چهار میلیون نفر است و از طرف دیگر تمامی این اعضای هیات علمی به صورت تمام وقت در دانشگاه‌ها مشغول نیستند. براساس آمار منتشر شده در سال تحصیلی ۹۶-۹۵ تنها پنج هزار و ۵۲۲ نفر استاد به صورت آموزش‌شکر دانشگاهی و پنج هزار و ۱۴۸ نفر نیز به صورت آموزش‌شکر دانشگاهی تمام وقت در دانشگاه‌ها مشغول فعالیت بوده‌اند.

تعداد دانشجویان ایرانی در کانادا در سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۷

۳۸۸۴

نفر در سال ۲۰۱۷

۳۷۳۵

نفر در سال ۲۰۱۶

۳۵۲۵

نفر در سال ۲۰۱۵

۴۰۴۸

نفر در سال ۲۰۱۴

۴۲۵۴

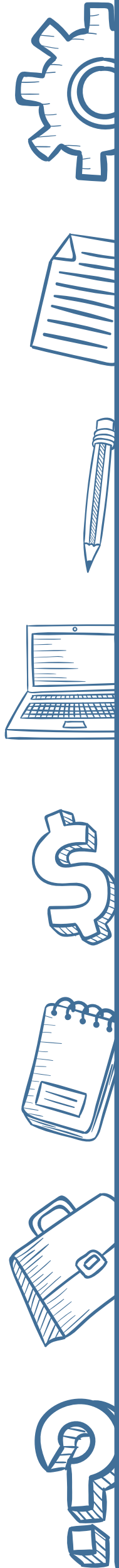
نفر در سال ۲۰۱۳

۳۵۳۷

نفر در سال ۲۰۱۲

۲۸۰۵

نفر در سال ۲۰۱۱

اختصاصی ۱۰ میلیون یورو اعتبار آزمایشگاهی به دانشگاه‌ها

مدیر دفتر پشتیبانی امور پژوهشی وزارت علوم از تزریق ۱۰ میلیون یورو اعتبار آزمایشگاهی به دانشگاه‌ها خبر داد و گفت: «شاخص‌هایی برای توزیع این اعتبار در دانشگاه‌ها مشخص شده است.» عبدالساده نیسی در گفت و گو با مهر، با بیان اینکه در حوزه زیرساخت، دو پروژه مهم در دستور کار قرار دارد، اظهار کرد: «پروژه خرید و به‌روزرسانی تجهیزات آزمایشگاهی که طبق قانون بودجه ۱۳۹۸ مقرر شد ۴۰ میلیون یورو از صندوق توسعه ملی به ما پرداخت شود و خوشبختانه موافقتنامه آن میان ما و سازمان برنامه به امضای رسیده است و اکنون صندوق باید ۲۵ درصد آن، یعنی معادل ۱۰ میلیون یورو را به صورت ریالی از نیمایی پرداخت کند تا این دانشگاه‌ها توزیع کنیم.»

ایجاد رشته طراحی اسباب‌بازی در دانشگاه‌ها

معاون فرهنگی و اجتماعی دانشگاه تهران از راه‌اندازی رشته طراحی اسباب‌بازی در دوره کارشناسی ارشد خبر داد. مجید سرسنگی در نشست تخصصی «آموزش و پژوهش در صنعت اسباب‌بازی» که در حاشیه پنجمین جشنواره ملی اسباب‌بازی برگزار شد، با اشاره به شکل‌گیری رشته طراحی اسباب‌بازی در دوره کارشناسی ارشد، گفت: «دو دانشگاه فرهنگ و هنر تهران و هنر اسلامی تبریز به‌طور هم‌زمان طرح‌هایی را ارائه داده‌اند.» سرسنگی ادامه داد: «دانشگاه فرهنگ و هنر به مبانی نظری صنعت اسباب‌بازی توجه کرده و دانشگاه دیگری بیشتر به جنبه‌های عملی این رشته معطوف بوده است، در حالی که رشته طراحی اسباب‌بازی، بین‌رشته‌ای است و باید از جنبه‌های مختلف روان‌شناختی، جامعه‌شناختی، هنری و حتی اقتصادی به آن نگاه کرد.»

کاهش ظرفیت پذیرش دانشجو در دستور کار نیست

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری گفت: «کاهش ظرفیت پذیرش دانشجو در مقاطع مختلف از کارشناسی ارشد و دکتری در دستور کار نیست.» منصور غلامی در گفت و گو با مهر با اشاره به کاهش ظرفیت پذیرش دانشجو در دانشگاه‌ها گفت: «در باره بحث تغییر ظرفیت پذیرش دانشگاه‌ها در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری، ظرفیت‌هایی که دانشگاه‌ها اعلام می‌کنند، مدنظر است.» او ادامه داد: «بنابراین دفتر گسترش حوزه معاونت آموزشی وزارت علوم شرایط دانشگاه‌ها را با آنچه تقاضا داده‌اند، تطبیق می‌دهد، در صورت برای هیچ مقطع و دوره‌ای توقف پذیرش انجام نمی‌شود مگر معنی برای آن باشد؛ به عنوان مثال هیات علمی کافی نباشد یا فضای فیزیکی مورد نیاز و مناسب نباشد.» وزیر علوم تأکید کرد: «بنابراین کاهش ظرفیت پذیرش دانشجو در مقاطع مختلف از کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری در دست نیست.»